

artikel 16, stk. 1-3. Der henvises til betænkningens afsnit 3.4.3.

Konventionens bestemmelser om lovvalg i sager om forældreansvar, der følger af loven, jf. artikel 16, stk. 1-3, vil fremover få betydning for sager, der behandles af administrative myndigheder eller domstole i Danmark, hvor der indledningsvis skal tages stilling til, hvem der aktuelt har forældremyndigheden over et barn. Artikel 16, stk. 3, vil i den forbindelse føre til, at danske myndigheder og domstole skal acceptere et forældreansvar, der afledes af loven i den stat, hvor barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted.

Omvendt skal udenlandske myndigheder anerkende et forældreansvar (herunder værgemål), der afledes af loven i Danmark. Det samme gælder forældremyndighed, der er aftalt uden myndighedernes mellemkomst. Det drejer sig bl.a. om følgende bestemmelser i lov om forældremyndighed og samvær:

- Forældre, der er gift med hinanden ved barnets fødsel, har automatisk fælles forældremyndighed over barnet (§ 4).
- Hvis forældrene ikke er gift med hinanden ved fødslen, har moderen forældremyndigheden alene (§ 5, stk. 2), men de får fælles forældremyndighed, hvis de senere gifter sig med hinanden (§ 4).
- Forældre, der ikke er gift med hinanden, får fælles forældremyndighed, hvis de i forbindelse med registrering eller anerkendelse af faderskab afgiver erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Erklæringen kan afgives over ministerialbogsføreren eller – i de sønderjyske landsdele – personregisterføreren, samt over for statsamtet eller retten (§ 5, stk. 1).
- Forældrene kan aftale at have fælles forældremyndighed (§ 6), hvem af dem, der skal have forældremyndigheden ved ophør af fælles forældremyndighed (§ 9) eller at overføre forældremyndigheden fra den ene forælder til den anden (§ 11, stk. 1).

Aftaler efter § 5, stk. 1, er kun gyldige, når erklæringen om fælles omsorg og ansvar er afgivet til ministerialbogsføreren, personregisterføreren, statsamtet eller retten, mens aftaler efter §§ 6, 9 og 11, stk. 1, kun er gyldige, når de er anmeldt til statsamtet. Anmeldelsesordninger er omfattet af konventionen, jf. artikel 16, stk. 1, og pkt. 3.1.1. ovenfor, idet der i hovedsagen alene er tale om, at den danske myndighed modtager og registrerer forældrenes aftale. Aftalen skal således ikke godkendes for at være gyldig. Myndighedernes prøvelse i disse sager er begrænset til formalia, eksempelvis dokumentation for at der er tale om foræl-

drener fælles barn, og for hvem forældremyndigheden tilkom forud for aftalen.

Der henvises til betænkningens afsnit 3.4.3.1. og 3.2.2.1.

Efter artikel 15, stk. 3, og artikel 17 er udøvelsen af forældreansvar, forældremyndighed og værgemål undergivet loven i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted. Forældre og børn, der flytter fra en kontraherende stat til Danmark, vil derfor blive omfattet af reglerne i lov om forældremyndighed og samvær og værgemålsloven, der indeholder en række bestemmelser, der præciserer eller indskrænker indholdet af forældremyndighed.

Det generelle indhold af forældremyndighed er fastsat i lov om forældremyndighed og samvær, § 2, stk. 1. Efter denne bestemmelse har forældremyndighedsindehaveren pligt til at drage omsorg for barnet samt ret til at træffe afgørelse om dets personlige forhold og til at beskytte barnet mod fysisk og psykisk vold og anden krænkende behandling. Har forældrene fælles forældremyndighed over et barn, handler de to forældre i forening. Selv om udgangspunktet er enighed, behøver forældrene dog ikke at drøfte alle detaljer. Beslutninger af mere dagligdags karakter kan træffes af den ene, selv om der ikke foreligger en fuldmagt fra den anden. Der er snævre grænser for denne ret, når man nærmer sig afgørelser af mere konfliktpræget karakter. I den forbindelse bemærkes, at der kræves samtykke fra begge forældre til, at barnet forlader landet, når forældrene har fælles forældremyndighed, og de er uenige om, hvem af dem der skal have forældremyndigheden alene, jf. § 3 i lov om forældremyndighed og samvær. Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.1.

Om værgens beføjelser og forpligtelser henvises til betænkningens afsnit 3.3.2.3.

Herudover indeholder særlovgivningen bestemmelser, der begrænser eller præciserer indholdet af forældremyndighed eller værgemål. Der kan bl.a. være tale om bestemmelser, der giver mulighed for at træffe afgørelse vedrørende barnet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Derimod kan bestemmelser om høring af børn i afgørelsessager ikke betragtes som indskrænkning af indholdet af forældreansvar. Der henvises til betænkningens afsnit 3.2.2.1. og 3.2.2.8.

Udvalget har ikke fundet, at der er behov for bestemmelser til gennemførelse af lovvalgsreglerne, jf. betænkningens afsnit 3.4.3.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan tilslutte sig dette.